Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-08-17

Ärende/Dok. id.
TN 2020-0936

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Trafiknämnden
2020-09-22, punkt 15

Svar på skrivelse från Vänsterpartiet angående bemanning av sjötrafiken

Ärendebeskrivning

Vänstern har inkommit med skrivelse till Sjötrafikberedningen, daterad den 2020-06-15. I skrivelsen efterfrågas svar om trafikförvaltningens krav på bemanning av fartyg, i skrivelsen omnämns fartyget *”Yxlan”* som ingår i Waxholmsbolaget avtal med Blidösundsbolaget. Skrivelsen ställer även frågor om trafikförvaltningens uppföljning av bemanningsfrågorna samt trafikförvaltningens syn på bemanning ombord.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelse från Vänsterpartiet angående bemanning av sjötrafiken daterad 2020-06-15.

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

I skrivelsen ställs följande frågor:

1. Vad står skrivet i avtalet med Blidösundsbolaget om krav på bemanning?
2. Hur arbetar trafikförvaltningen med bemanningsfrågorna i sjötrafiken?
3. Hur ser trafikförvaltningen på säkerheten ombord vid bemanning med bara två personer?

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-07-16

Ärende/Dok. id.
XXX

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Trafikförvaltningen besvarar härmed frågorna och motiverar enligt följande;

Vad står skrivet i avtalet med Blidösundsbolaget om krav på bemanning?

I alla avtal som trafikförvaltningen upprättar finns det alltid krav på utförande enligt ”Gällande Rätt”. Dvs att Trafikutövaren alltid ska utföra Uppdraget i enlighet med gällande lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter, domar, myndighetsbeslut och myndighetspraxis m.m. inklusive sådana som följer av tillämplig EU-rätt och Europeiska Unionens institutioner och myndigheter”. Kravet på utförande enligt ”Gällande Rätt” är gemensamt i alla trafikavtal, dvs både för sjötrafik, spårbunden samt busstrafik.

Det betyder således att Trafikutövaren, i detta fall Blidösundsbolaget, ska uppfylla samtliga av de lagrum som de omfattas om, i detta fall angående bemanning.

I fallet med bemanning av fartyg så är det ytterst Fartygssäkerhetslagen (2003:364) som är tillämplig;

- 2 kap, 4§ - *att fartyget ska vara bemannat på ett betryggande sätt.*
- 3 kap, 10§, *för varje passagerarfartyg och för varje annat fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 som transporterar gods eller passagerare skall säkerhetsbesättning fastställas.*
- *3 kap, 12§, Säkerhetsbesättning fastställs av Transportstyrelsen.*

Det betyder alltså att alla de fartyg som ingår i den upphandlade sjötrafiken av Trafikförvaltningen omfattas av krav på beslut om ”*Säkerhetsbesättning från Transportstyrelsen”*, vilka alla fartyg innehar.

I beslutet för Säkerhetsbesättning för fartyget *”Yxlan”* har Transportstyrelsen fastställt den minsta bemanningen för fartyget, vilket är , två (2) personer, en Befälhavare samt en Lättmatros, under normala förhållanden med lägre passagerartäthet. I samma beslut föreskrivs också att under högsäsong med ett större antal passagerare skall det finnas en tredje besättningsmedlem om det krävs enligt fartygets nöd och brandplaner.

I de nu gällande nöd och brandplanerna för fartyget *”Yxlan”* finns inte, vid något tillfälle, behovet med en större besättning än de föreskrivna två, även under högsäsong när fartyget kan vara fullt lastat med maximalt 150

passagerare, enligt de bedömningar och riskanalyser som trafikutövaren Blidösundsbolaget har gjort.

Blidösundsbolaget gör regelbundet riskanalyser och operativa bedömningar för samtliga fartyg i sin verksamhet, för olika situationer, för att på ett säkert och betryggande sätt bemanna fartygen med rätt antal i besättningen.

Hur arbetar trafikförvaltningen med bemanningsfrågorna i sjötrafiken?

Trafikförvaltningen följer upp trafikavtalen med trafikutövare i alla trafikavtal, det vill säga att trafikförvaltningen förvaltar avtal via både systematisk uppföljning och via revisioner och stickprov i trafikutövares verksamhet.

Bemanning och säkerhet ingår i den uppföljningen som Trafikförvaltningen utför och trafikutövaren rapporterar till Trafikförvaltningen i både månadsrapporter och incidentrapporter enligt avtal. Vid behov utföras även analyser av verksamheten och beskrivning av incidenter och åtgärder för att förhindra tillbud och olyckor. Därutöver utförs även revisioner och stickprov av Trafikförvaltningen, likt uppföljning i alla trafikavtal.

Hur ser trafikförvaltningen på säkerheten ombord vid bemanning med bara två personer?

Trafikförvaltningen har fullt förtroende för både ”*Transportstyrelsens*” bedömningar i *”Beslut för Säkerhetsbemanning*” och *”Blidösundsbolagets”* operativa bedömningar för bemanning, för både fartyget *”Yxlan”* samt för hela *”Blidösundsbolagets”* verksamhet med fartyg.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli Björkman
Trafikdirektör Trafikförvaltningen

Region Stockholm

SKRIVELSE
2020-06-15

Beredningen för sjötrafik

Vänsterpartiet

Skrivelse angående bemanningen i sjötrafiken

Den 22 maj klockan 16:25 gick M/S Yxlan på grund mellan Gåsö och Tjärstören. Ombord befann sig 11 passagerare och en befälhavare, en matros, en ”caféjungman” samt en skeppare under inskolning. Besättningen ombord agerande föredömligt och hanterade sina olika uppgifter för att fartyget säkert skulle gå till närmaste brygga som var Norröra och släppa av passagerarna och därefter vidare färd till varv för bottenbesiktning. Grundkänningen var som tur var inte allvarlig och passagerarna få, men incidenten visar med all tydlighet att besättningen ändå hade fullt upp. Vi i vill helst inte tänka på vad som skulle kunnat hända om fartyget sprungit läck och med ett passagerarantal som motsvarar fartygets kapacitet, och en ordinarie bemanning.

Med detta exempel och det vi har nåtts av från sjötrafiken är vi i Vänsterpartiet starkt oroade för och bekymrade över bemanningen av fartygen som framförs på uppdrag av trafikförvaltningen. Många bemanningsbeslut för fartygen, som utfärdas av Transportstyrelsen, godkänner en bemanning med en befälhavare och en lättmatros. Vid en allvarlig incident, brand eller grundstötning, tvingas minst en däcksman ner under huvuddäck för kontroll av skrov eller maskin eller drivlina eller två eller fler saker på samma gång, samtidigt som befälhavaren måste vara kvar på bryggan för att utöver hantera fartyget handha extern- och intern radiokommunikation, telefoner, PA-system med mera. Om fartyget bara är bemannat med två personer, vilket innebär bara en däcksperson, vem tar hand om passagerarna, se till att det inte utbryter panik, sjösätta livflottar, ta fram flytvästar eller vad som kan vara aktuellt? Vi har förstått att Blidösundsbolagets huvudargument i sin riskanalys för att två personer ombord borde räcka är att allvarliga olyckor historiskt sett inte inträffat i skärgårdstrafiken. En argumentation som får oss att associera till Tage Danielssons monolog ”Om sannolikhet”.

Med hänvisning till ovanstående vill vi ha svar på följande frågor:

1. Vad står skrivet i avtalet med Blidösundsbolaget om krav på bemanning?
2. Hur arbetar trafikförvaltningen med bemanningsfrågorna i sjötrafiken?
3. Hur ser trafikförvaltningen på säkerheten ombord vid bemanning med bara två personer?